

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Marijampolės savivaldybės tarybai
Marijampolės savivaldybės administracijai

IŠVADA DĖL MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

2023 m. rugpjūčio 9 d. Nr. 1 – 12 – (2.1)

Marijampolė

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūrėdama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai: rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis¹.

Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija² – sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Išvada teikiama, atsižvelgiant į Marijampolės savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos prašymą³ pateikti išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti 410,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą (10 m. laikotarpiui) projektui įgyvendinti „Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Rasa“ pastatų, esančių Marijampolėje Rasos g. 21, unikalus pastato numeris 1897-6001-7027 ir 1897-6001-7016 modernizavimas“. Bendra projekto vertė 820,0 tūkst. Eur, iš jų 50 proc. paskola, kita dalis – Modernizavimo fondo subsidija.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atliko vertinimą, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei prisiėmus skolinius įsipareigojimus, nebus viršyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti ir Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti limitai.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 67 str. 1 d. 3 p.

² Ten pat, 15 str., 1 d., 21 p.

³ Marijampolės savivaldybės administracijos 2023-08-08 raštas Nr. SA-7199 (10.133E) „Dėl skolinimosi galimybių išvados“

Skolinimosi reglamentavimas

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁴ nuostatas, savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁵ (toliau – Konstitucinis įstatymas) numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikės⁶ paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybių skolinimosi taisyklės⁷ nustato, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas) nustatytų limitų.

Savivaldybės skolos ir garantijų limitai

Vadovaujantis 2023 metų Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ 13 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, savivaldybių skolos limitas yra 60 proc. nuo šio įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos. Minėtame 5 priede nurodytos prognozuojamos Marijampolės savivaldybės biudžeto pajamos – 45 230,0 tūkst. Eur. Savivaldybės 2022 m. gautos pajamos (be gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijų – 7 021,6 tūkst. Eur. Bazinė suma, nuo kurios skaičiuojamas Savivaldybės skolos limitas, yra 52 251,6 tūkst. Eur. Tokiu būdu Savivaldybės 2023 metų skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, yra 31 350,96 tūkst. Eur.

Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2023 m. birželio 30 d. buvo 10 417,4 tūkst. Eur, iš jų:

- paimtų ir negrąžintų paskolų likutis – 6257,8 tūkst. Eur;
- finansinės išperkamosios nuomos (lizingo) sutartys – 501,30 tūkst. Eur;
- paskolų įsipareigojimai pagal DNMP9 – 395,0 tūkst. Eur;
- kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai – 11,4 tūkst. Eur;
- prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas – 3 251,9 tūkst. Eur.

Savivaldybės taryba 2023 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. 1-81 „Dėl leidimo imti ilgalaikę paskolą“ nutarė imti iki 2121,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą palankiausias skolinimosi sąlygas pasiūliusiam banke. Paskolos sutartis pasirašyta su AB SEB banku 10 metų laikotarpiui.

Įvertinus nepasiektos paskolos likutį skolos 2023 m. liepos 31 d. Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai sudaro 12 317,3 tūkst. Eur. arba 23,6 proc.

Savivaldybės skolos limito likutis 2023 m. rugpjūčio 1 d. yra 19 033,66 tūkst. Eur. Planuojama imti 410,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektui „Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Rasa“ pastatų, esančių Marijampolėje Rasos g. 21, unikalus pastato numeris 1897-6001-7027 ir 1897-6001-7016 modernizavimas“ finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 12 727,3 tūkst. Eur arba 24,4 proc.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430, 10 str. 1 d. 1 p.

⁵ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

⁶ kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais.

⁷ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4 p.

⁸ Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2022-11-22 Nr. XIV-1556

⁹ DNMP – Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 5 225,16 tūkst. Eur (10 procentų nuo bazinės sumos). Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2023 m. rugpjūčio 1 d. yra 3 251,9 tūkst. Eur arba 7,0 proc.

Savivaldybės skolos limitai nėra viršijami.

Fiskalinės drausmės taisyklės

Pagal Konstitucinio įstatymo nuostatas¹⁰, Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2022 metų pabaigoje paskelbė 2022–2025 metų ekonominės raidos scenarijų¹¹, kur šiuo laikotarpiu numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės 2023 metų biudžeto asignavimai gali viršyti pajamas, tačiau ne daugiau kaip 1,5 procento.

Savivaldybė turi užtikrinti metinio grynojo skolinimosi limitą¹², į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetinėiais metais Savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje, laikymąsi. Savivaldybės tarybos sprendimu¹³ patvirtintos 2023 metų biudžeto pajamos – 87 282,6 tūkst. Eur, planuojamų įvykdyti skolinių įsipareigojimų suma – 1 253,64 tūkst. Eur. Atsižvelgiant į viešai paskelbto ekonominės raidos scenarijaus rezultatus, Savivaldybė gali planuoti 1,5 proc., t. y. 1 309,24 tūkst. Eur, pajamas viršijančius asignavimus. Planuojama imti ilgalaikę paskola, įvertinus 2023 metais numatomų įvykdyti skolinių įsipareigojimų sumą, nepadidins Savivaldybės asignavimų daugiau nei 1,5 proc., lyginant su planuojamomis pajamomis. Juolab kad vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Savivaldybei taikoma biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, leidžianti nustatytais atvejais koreguoti pajamas ir asignavimus.

Asignavimai ir pajamos, t. y. balansas, vertinami kaupiamuoju būdu. Jeigu paskutiniaisiais pasibaigusiais metais Savivaldybės biudžeto balanso rodiklis faktiškai nukrypsta nuo Savivaldybės biudžeto balanso rodiklio, atitinkančio nustatytą biudžeto sudarymo taisyklę, Savivaldybė ne daugiau kaip per dvejus metus turi visiškai kompensuoti šį nukrypimą.

Taip pat Savivaldybė turi siekti, kad nedidėtų įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) metų gale, palyginus su praėjusių metų įsiskolinimu metų gale. Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės įsiskolinimas 2022 m. sausio 1 d. buvo 1 316,3 tūkst. Eur, 2023 m. sausio 1 d. sumažėjo 25 proc. ir siekė 982,0 tūkst. Eur. 2022 m. buvo užtikrintas Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatų, dėl įsiskolinimų mažinimo, įgyvendinimas.

Skolinimosi pagrindimas

Savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane¹⁴ yra suplanuotas Projekto „Rasos vaikų lopšelio-darželio pastatų modernizavimas“ įgyvendinimas

¹⁰ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06, Nr. XII-1289, 4 str.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas ir viešai 2022-12-21 paskelbtas 2022–2025 m. ekonominės raidos scenarijus, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2022-12-28 pateikė išvadą Nr. BPE-10.

¹² Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4.2 p.

¹³ Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-01-30 sprendimas Nr. 1-1 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

¹⁴ Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-12-22 sprendimas Nr.1-318 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

Savivaldybės administracija teisės aktų nustatyta tvarka yra atsakinga už Savivaldybės vardu priimtų paskolų naudojimą pagal paskirtį.

Projekto, objekto pavadinimas	Strateginiame plane ir 2022 m. teiktoje išvadoje numatyta paskolos suma, Eur	2023 m. paskolos lėšų poreikis, Eur
Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Rasa“ pastatų, esančių Marijampolėje Rasos g. 21, unikalus pastato numeris 1897-6001-7027 ir 1897-6001-7016 modernizavimas	340 474,00	410 000,00

Pastebėjimas: pagal Savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 27 d. priimtą sprendimą Nr. 1-81 „Dėl leidimo imti ilgalaikę paskolą“ imti 2121,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą turėtų būti išminusuota 340,5 tūkst. Eur suma, nes šis modernizavimo projektas buvo įtrauktas į finansuojamų projektų sąrašą.

Prisiimti įsipareigojimus pagal paskolų sutartis yra Savivaldybės skolinimasi reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta skolinimosi forma. Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti 410,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

Išvada

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų bei Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, Marijampolės savivaldybė 2023 metais gali skolintis 410,0 tūkst. Eur Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Rasa“ pastatų, esančių Marijampolėje Rasos g. 21, unikalus pastato numeris 1897-6001-7027 ir 1897-6001-7016 modernizavimui.

Savivaldybės kontrolierius

Juozas Vaičiulis